

(Nederlandse versie)

Vraag met verzoek om schriftelijk antwoord E-001306/24
aan de Commissie
Sophia in 't Veld (Renew)
(25 april 2024)

Betreft: Uitroepen van een „crisisituatie” om het asielrecht te omzeilen

Naar verluidt is aan de formatietafel in Nederland onder andere de suggestie geopperd dat het volgende Nederlandse kabinet de situatie met betrekking tot asiel als „asielcrisis” zou kunnen bestempelen. Het doel hiervan zou het legitimeren van een aantal verrijkende maatregelen zijn, zoals het tijdelijk stopzetten van de behandeling van asielaanvragen ⁽¹⁾.

Uit academische hoek, maar ook door non-gouvernementele organisaties en de demissionaire staatssecretaris voor Asiel wordt aangegeven dat dit zowel krachtens de Nederlandse wetgeving als het EU-recht wettelijk onmogelijk is. Het zou ook geen duurzame oplossing zijn voor de reeds langer bestaande capaciteitsproblemen van het Nederlandse systeem voor de opvang van asielzoekers en de verwerking van asielaanvragen.

Kan de Commissie in dit licht de volgende vragen beantwoorden:

1. Kan de Commissie bevestigen dat een situatie waarin reeds langer sprake is van capaciteitsproblemen bij de behandeling van asielaanvragen en de opvang van asielzoekers, in plaats van een buitengewone toename van het aantal aanvragen, zowel krachtens het huidige EU-acquis met betrekking tot asiel alsook krachtens de onlangs vastgestelde crisisverordening ⁽²⁾ niet als crisisituatie geldt en derhalve niet kan worden ingeroepen om af te wijken van het acquis met betrekking tot asiel, zoals het stopzetten van de behandeling van asielaanvragen?
2. Kan de Commissie bevestigen dat indien de volgende Nederlandse regering zou overwegen de bedoelde suggestie daadwerkelijk ten uitvoer te leggen, zij een inbreukprocedure zal starten?

Ingediend: 25.4.2024

Antwoord van mevrouw Johansson namens de Europese Commissie
(10 juli 2024)

De richtlijn asielprocedures (artikel 31) ⁽³⁾ en de richtlijn opvangvoorzieningen (artikel 18, lid 9, punt b)) ⁽⁴⁾ regelen respectievelijk de verlenging van de termijnen en de vaststelling van verschillende voorwaarden voor materiële opvangvoorzieningen in specifieke gevallen. Zij bevatten in ieder geval niet een opschorting van de onderzoeksprocedure.

De crisis- en overmachtverordening ⁽⁵⁾ is geschraagd op het concept van „goed voorbereide stelsels” krachtens de Verordening betreffende asiel- en migratiebeheer ⁽⁶⁾, op grond waarvan „de lidstaten over de nodige personele, materiële en financiële middelen en infrastructuur [moeten] beschikken om het asiel- en migratiebeleid doeltreffend uit te kunnen voeren en [...] hun bevoegde autoriteiten het nodige personeel [moeten] toewijzen voor de uitvoering” van de nieuwe regels.

Overeenkomstig de crisis- en overmachtverordening dient een lidstaat die van mening is dat hij zich in een crisisituatie bevindt, een met redenen omkleed verzoek in waarin hij beschrijft hoe het stelsel, ondanks de goede voorbereiding, is vastgelopen. De Commissie beoordeelt het verzoek als onderdeel van de machtigingsprocedure krachtens de verordening. De beoordeling omvat de vraag of het stelsel van de lidstaat, hoewel goed voorbereid en ondanks de reeds genomen maatregelen, is vastgelopen, waardoor die lidstaat niet op de situatie berekend is.

In het kader van de uitvoering van het Pact ⁽⁷⁾ ziet de Commissie toe op de uitvoering van de ontwikkelde nationale uitvoeringsplannen waarin lacunes en de te nemen operationele stappen per lidstaat worden vastgesteld. Als hoedster van de Verdragen houdt de Commissie toezicht op de correcte toepassing, uitvoering en handhaving van de wet en kan zij gebruikmaken van haar discretionaire bevoegdheid om een inbreukprocedure in te stellen.

⁽¹⁾ <https://nos.nl/artikel/2517804-plan-op-formatietafel-asielcrisis-uitroepen-om-strengere-maatregelen>.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0178.

⁽³⁾ Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking).

⁽⁴⁾ Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking).

⁽⁵⁾ Verordening (EU) 2024/1359 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de aanpak van crisis- en overmachtsituaties op het gebied van migratie en asiel en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147

⁽⁶⁾ Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende asiel- en migratiebeheer, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/1147 en (EU) 2021/1060 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 604/2013

⁽⁷⁾ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees en Economisch Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over een gemeenschappelijk uitvoeringsplan voor het migratie- en asielpact SWD(2024) 251 final.